

POLITICAL SPHERE

Elites and informal politics

№13/2009

Contents

History of ideas

Iryna Micheeva. “Kryvija” and “Zadruga” as Cultural and Political Prospects of National Renascence Projects in Belarus and Poland: an Attempt at Comparative Analysis

The article deals with a comparative analysis of philosophical and political projects of Belarusian (Vaclau Lastouski) and Polish (Jan Stachniuk) national renascence. Based on theoretical reconstruction of problem and content fields of both concepts – “Kryvich Renascence” and “Slavic Pan-Humanism” – the article reveals similarities and differences in the authors’ interpretations of the essence of national culture, specifics of its development stages, prospects for realization of historic mission of the Belarusian and Polish peoples.

Keywords: National and Cultural Renascence, Ethnonational Identity, Belarusian Nationalism, Panslavism, Neopaganism.

Elites and informal politics

Natallia Vasilevich. Studying Belarusian Elites: Between Algebra and Geography

The article analyses situation with studying Belarusian political elite since late 1980s. Main authors and texts, logic, methodology and strategy of analyzing the elite as an element of Belarusian political system are being considered. Special attention is paid to consideration of conclusions made by particular authors as well as genre variety of the texts.

Keywords: Political Elite, Belarusian Political Elite, Belarusian Politics, Belarusian Political Science.

Iryna Shulenkova. Contemporary Populist Regimes: Comparative Analysis of Belarus and Venezuela

This article presents comparative analysis of political regimes of Hugo Chavez and Alexander Lukashenko. These regimes are analysed through the prism of the theory of populism as a political strategy. According to the theory, populism is characterised by the charismatic personalistic leadership, undermining of mediating political institutions, nationalistic economy and redistributive policies via different social programs. Regardless the fact that these regimes appeared in very different countries and in different parts of the world they are very similar and represent examples of the classical models of populism as a political strategy.

Keywords: Populism, Charismatic Leader, Nationalistic Economy, Income Redistribution, Chavez, Lukashenka.

Jauhien Fursiejev. Government Program “Electronic Belarus”: Electronic Democracy and Strategies of Ruling Elite

The article deals with the problem of using information technologies in interactions between citizens and government organs and agencies in Belarus, as well as opportunities and challenges for citizens related to implementation of the Government Program “Electronic Belarus” (2003–2010). Based on the materials of case studies conducted on Region Executive Committees sites the study concludes that the process of developing and taking decisions in Belarus remains unavailable to the citizens. System of on-line interaction between citizens and government does not require consultations nor other mechanisms of initiating public communication. There are reasons to state that conditions for active participation of citizens in setting agenda and political decision-making are inadequate.

Keywords: “Electronic Belarus”, Electronic Democracy, Political Civic Participation, E-Government.

Siarhei Bohdan. Iranian Political Elites in 1997-2009: Structuring Political Field of the Second Islamic Republic

The article deals with major groupings of the Iranian political elites in 1997–2009 as well as their organizational structures. It analyses interaction and influence of the major political forces including reformist movement on the state system. A scheme of structuring Iranian political field in these years is set forth. Structural reasons for rise and decline of two most influential Iranian political groupings in this period – i.e. reformists and neo-conservatives are analyzed.

Keywords: Iranian politics, Islamic republic, elites, Iranian political parties, reformist movement in Iran, Mohammad Khatami, Mahmud Ahmadinejad.

Alexander Filipau. Political Elite Consolidation Mechanism: Syrian Case

The article considers the mechanism of Syrian political elite consolidation. The specific feature of this process is the heterogeneity of Syrian society as well as dominating of religious minorities members in the government and Ba’ath party. Special attention is given to party’s ideology role. Based on the works of party’s ideologist M’Aflaq the main ideological concepts (nationalism, socialism, religion, the eternal Arab Revelation, revolution, Arabism) and their role in Syrian political elite consolidation are revealed.

Keywords: political elite, ideology, Ba’ath party, M’Aflaq, Syrian politics.

Public policy

Anastasiya Belkova. Students in Public Policy Field: Good Intentions, Undelivered Hopes?

The article analyzes the process of integrating youth in Ulan-Ude in the field of urban public policy, designing a new youth political elite. The author considers the institutions (associations) involved in the recruitment of students into power, which young people can claim the young politician status, what resources are needed to enter politics and what resources a student eventually gets access to, what positions a student can pretend to in the field of urban (Republican) policies. In the final part of the article the author argues whether young people who identify themselves with youth political elite, have the opportunity to convert already obtained resources in the political capital and to establish themselves firmly in the politics.

Keywords: Public Policy, Social Inclusion, Habitus, Youth Policy.

Reviews

Andrei Jahorau. Unsystematic Introduction to Political Systems Theory

The article presents an critical review of the “Political Systems Theory” textbook by Nina Antanovich. It emphasizes that regardless an ambitious claim to summarize theoretical ground of system approach in political science, the textbook does not achieve this aim. The text has some explicit flaws: it is eclectic, contradicts itself, is overfilled with quotations and interpretations, is methodologically undetermined, contains factual mistakes etc. The very fact of publishing such a textbook is an alarming sign of crisis in today’s Belarusian official political science.

Key words: General System Theory, System Analysis, Political System, Political Science in Belarus.

Dzianis Melyantsou. Attempt at Comprehensive Description of Relations between Belarus and Moldova

The article reviews the final text of study on Belarusian-Moldavian relations carried out as part of the State Research Program for 2006-2010 “History of Belarusian Nation, Statehood and Culture”. It concludes that although the publication is not a scientific paper and does not conform to scientific study criteria, it undoubtedly will be interesting for readers who want to learn about the history of Moldova and get initial information on bilateral relations between Belarus and Moldova.

Key words: Moldova, Belarus, History, International Relations, Eastern Europe.

ПАЛІТЫЧНАЯ СФЕРА

Эліты і нефармальная палітыка

№13/2009

Змест

Гісторыя ідэяў

Ірына Міхеева. «Крывія» і «Zadruga» як культурна-палітычныя гарызонты нацыянальна-адраджэнскіх праектаў Беларусі ды Польшчы: досвед параўнальнага аналізу

Артыкул прысвечаны параўнальнаму аналізу інтэлектуальных праектаў беларускага (Вацлаў Ластоўскі) і польскага (Ян Стахнюк) нацыянальнага адраджэння. На падставе тэарэтычнай рэканструкцыі праблемна-зместавага поля абедзвюх канцэпцыяў – «крывіцкага адраджэння» і «славянскага пангуманізму» – робяцца высновы пра падабенства і адрозненне ў аўтарскіх інтэрпрэтацыях сутнасці нацыянальнай культуры, спецыфікі этапаў яе развіцця, перспектываў рэалізацыі гістарычнай місіі беларускага і польскага народаў.

Ключавыя словы: нацыянальнае і культурнае адраджэнне, этнанацыянальная ідэнтнасць, нацыяналізм, беларускі нацыяналізм, панславізм, неапаганства.

Эліты і нефармальная палітыка

Наталля Васілевіч. Даследаванне беларускіх элітаў: паміж алгебрай і геаграфіяй

Артыкул аналізуе стан даследаванняў беларускай палітычнай эліты з канца 1980-х гг. Разглядаюцца асноўныя аўтары і тэксты, логіка, метады і стратэгіі аналізу эліты як элементу палітычнай сістэмы Беларусі. Асобная ўвага надаецца разгляду выснаваў асобных аўтараў, а таксама жанравай разнастайнасці тэкстаў.

Ключавыя словы: палітычная эліта, беларуская палітычная эліта, беларуская палітыка, беларуская паліталогія.

Ірына Шулянкова. Сучасныя папулісцкія рэжымы: параўнальны аналіз Беларусі ды Венесуэлы

У артыкуле пададзены параўнальны аналіз палітычных рэжымаў Уга Чавэса і Аляксандра Лукашэнкі. Рэжымы параўноўваюцца праз прызму тэорыі папулізму як палітычнай стратэгіі: наяўнасць харызматычнага лідэра, персанальны стыль кіравання і грэбаванне пасярэдніцкімі палітычнымі інстытутамі, нацыяналістычная эканоміка і палітыка, пераразмеркаванне прыбыткаў праз сацыяльныя праграмы. Нягледзячы

на тое што рэжымы ўзніклі ў абсалютна розных краінах і нават на розных кантынентах, яны маюць падобныя рысы і ўяўляюць з сябе прыклады класічнага папулізму як палітычнай стратэгіі.

Ключавыя словы: папулізм, харызматычны лідэр, нацыяналістычная эканоміка, пераразмеркаванне прыбыткаў, У. Чавэс, А. Лукашэнка.

Яўген Фурсееў. Дзяржаўная праграма «Электронная Беларусь»: электронная дэмакратыя і кіроўная эліта

У артыкуле даследуецца праблема выкарыстання інфармацыйных тэхналогіяў пры ўзаемадзеянні грамадзянаў і ўрадавых органаў у Беларусі, а таксама магчымасці ды выклікі для грамадзянаў у звязку з рэалізацыяй дзяржаўнай праграмы «Электронная Беларусь» (2003–2010). Абапіраючыся на матэрыялы кейс-стады сайтаў абласных выканаўчых камітэтаў Беларусі, можна адзначыць, што працэс падрыхтоўкі і прыняцця рашэнняў застаецца недаступным для грамадзянаў. Сістэма онлайн-ўзаемадзеяння грамадзянаў і ўраду не прадугледжвае кансультацыяў, а таксама іншых механізмаў уступлення ў публічную камунікацыю. Можна казаць пра недастатковыя ўмовы для актыўнага ўдзелу грамадзянаў у вызначэнні парадку дня і прыняцці палітычных рашэнняў.

Ключавыя словы: «Электронная Беларусь», электронная дэмакратыя, палітычны грамадзянскі ўдзел, электронны ўрад.

Сяргей Богдан. Іранская палітычная эліта ў 1997–2009 гг.: структураванне палітычнага поля Другой ісламскай рэспублікі

У артыкуле разглядаюцца асноўныя плыні іранскай палітычнай эліты ў 1997–2009 гг., а таксама іх арганізацыйныя структуры. Аналізуюцца ўзаемадзеянне і ўплыў на дзяржаўную сістэму асноўных палітычных сілаў, у прыватнасці рэфармісцкага руху. Прапановуецца схема структурызацыі палітычнага поля Ірану ў разгледжаны перыяд. Выдзяляюцца структурныя прычыны ўздыму і заняпаду дзвюх найбуйнейшых палітычных плыняў Ірану ў пазначаны перыяд: рэфармістаў і кансерватараў.

Ключавыя словы: іранская палітыка, ісламская рэспубліка, эліты, іранскія палітычныя партыі, рэфармісцкі рух у Іране, М. Хатамі, М. Ахмадынэжад.

Аляксандр Філіпаў. Механізм кансалідацыі палітычнай эліты: досвед Сірыі

У артыкуле разглядаецца механізм кансалідацыі сірыйскай палітычнай эліты. Спецыфіка гэтага працэсу палягае ў разнароднасці сірыйскага грамадства, а таксама ў дамінаванні прадстаўнікоў рэлігійных меншасцяў у кіраўніцтве краіны і партыі «Баас». Асаблівая ўвага надаецца ролі партыйнай ідэалогіі. На падставе працаў ідэолага партыі М. Афляка вылучаныя асноўныя ідэалагічныя канцэпты (нацыяналізм, сацыялізм, рэлігія, рэвалюцыя, арабізм) ды разгледжаная іх роля ў кансалідацыі сірыйскай палітычнай эліты.

Ключавыя словы: палітычная эліта, ідэалогія, партыя «Баас», М. Афляк, Сірыя.

Public policy

Настасся Бялькова. Студэнты ў полі публічнай палітыкі: добрыя намеры, няспраўджаныя надзеі?

У артыкуле прааналізаваныя працэсы ўключэння студэнцкай моладзі Улан-Удэ ў поле гарадской публічнай палітыкі, канструявання новай моладзевай палітычнай эліты. Аўтар разглядае інстытуты (аб'яднанні), якія займаюцца вербаваннем студэнцкай моладзі ва ўладу, а таксама ставіць пытанні, якія менавіта маладыя людзі могуць разлічваць на статус маладога палітыка, якія рэсурсы патрэбныя для пранікнення ў палітыку і да якіх рэсурсаў студэнт у выніку атрымае доступ, на якія пазіцыі можа прэтэндаваць студэнт у полі гарадской (рэспубліканскай) палітыкі. У заключнай частцы артыкулу аўтар разважае пра тое, ці валодаюць маладыя людзі, якія ідэнтыфікуюць сябе з моладзеваю палітычнай элітай, магчымасцю канвертаваць атрыманыя рэсурсы ў палітычны капітал і замацавацца ў палітыцы.

Ключавыя словы: публічная палітыка, сацыяльнае ўключэнне (інклюзія), габітус, моладзевая палітыка.

Рэцэнзіі

Андрэй Ягораў. Несістэмныя ўводзіны ў тэорыю палітычных сістэмаў

Артыкул падае крытычны погляд на навучальны дапаможнік Ніны Антановіч “Тэорыя палітычных сістэмаў”. Адзначаецца, што пры даволі амбітнай прэтэнзіі на абагульненне тэарэтычных асноваў сістэмнага падыходу ў паліталогіі, дапаможнік гэтай задачы не вырашае. Тэкст утрымлівае шэраг выразных хібаў, у т. л. эклектычнасць, унутраную супярэчлівасць, перанасычанасць цытаваннем ды інтэрпрэтацыямі, метадалагічную нявызначанасць, факталагічныя памылкі ды інш. Факт з’яўлення такога падручніку ёсць трывожным сімптомам крызісу сучаснай афіцыйнай палітычнай навукі ў Беларусі.

Ключавыя словы: агульная тэорыя сістэмаў, сістэмны аналіз, палітычная сістэма, палітычная навукa ў Беларусі.

Дзяніс Мельянцеў. Спроба комплекснага апісання дачыненняў Беларусі з Малдоваю

У артыкуле рэцэнзуецца выніковы тэкст даследавання беларуска-малдаўскіх адносін, праведзенага ў межах выканання дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2006–2010 гг. «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры». Рэцэнзент прыходзіць да высновы, што разгледжанае выданне не ёсць навуковым даследаваннем і не адпавядае крытэрам, якія прад’яўляюцца да гэтага тыпу навуковай працы. Але кніга, несумненна, зацікавіць чытача, які хоча пазнаёміцца з гісторыяй Малдовы і атрымаць базавыя веды пра двухбаковыя стасункі Беларусі ды Малдовы.

Ключавыя словы: Малдова, Беларусь, гісторыя, міжнародныя адносіны, Усходняя Еўропа.

ПАЛІТЫЧНАЯ СФЕРА

Элиты и неформальная политика

№13/2009

Содержание

История идей

Ирина Михеева. «Крывія» и «Zadruga» как культурно-политические горизонты национально-возрожденческих проектов Беларуси и Польши: опыт сравнительного анализа

Статья посвящена сравнительному анализу интеллектуальных проектов белорусского (Вацлав Ластовский) и польского (Ян Стахнюк) национального возрождения. На основе теоретической реконструкции проблемно-содержательного поля обеих концепций – «кривичского возрождения» и «славянского пангуманизма» – делаются выводы о сходствах и различиях в авторских интерпретациях сущности национальной культуры, специфики этапов ее развития, перспектив реализации исторической миссии белорусского и польского народов.

Ключевые слова: национальное и культурное возрождение, этнонациональная идентичность, национализм, белорусский национализм, панславизм, неоязычество.

Элиты и неформальная политика

Наталья Василевич. Исследование белорусских элит: между алгеброй и географией

Статья анализирует состояние исследований белорусской политической элиты с конца 1980-х гг. Рассматриваются основные авторы и тексты, логика, методы и стратегии анализа элиты как элемента политической системы Беларуси. Отдельное внимание уделяется рассмотрению выводов отдельных авторов, а также жанровому разнообразию текстов.

Ключевые слова: политическая элита, белорусская политическая элита, белорусская политика, белорусская политология.

Ирина Шуленкова. Современные популистские режимы: сравнительный анализ Беларуси и Венесуэлы

В статье представлен сравнительный анализ политических режимов Уго Чавеса и Александра Лукашенко. Режимы сравниваются через призму теории популизма как политической стратегии: наличие харизматичного лидера, персональный стиль правления и пренебрежение посредническими политическими институтами, националистическая экономика и политика, перераспределение доходов посредством социальных программ. Несмотря на то что эти режимы возникли в совершенно разных

странах и даже на разных континентах, они обладают схожими чертами и представляют собой примеры классического популизма как политической стратегии.

Ключевые слова: популизм, харизматичный лидер, националистическая экономика, перераспределение доходов, У. Чавес, А. Лукашенко.

Евгений Фурсеев. Государственная программа «Электронная Беларусь»: электронная демократия и правящая элита

В статье исследуется проблема использования информационных технологий при взаимодействии граждан и правительственных органов в Беларуси, а также возможности и вызовы для граждан в связи с реализацией государственной программы «Электронная Беларусь» (2003–2010). Основываясь на результатах кейс-стади сайтов областных исполнительных комитетов Беларуси, можно отметить, что процесс подготовки и принятия решений остается недоступным для граждан. Система онлайн-взаимодействия граждан и правительства не предполагает консультаций, а также иных механизмов вступления в публичную коммуникацию. Можно говорить о недостаточных условиях для активного участия граждан в определении повестки дня и принятии политических решений.

Ключевые слова: «Электронная Беларусь», электронная демократия, политическое гражданское участие, электронное правительство.

Сергей Богдан. Иранская политическая элита в 1997–2009 гг.: структурирование политического поля Второй исламской республики

В статье рассматриваются основные течения иранской политической элиты в 1997–2009 гг., а также их организационные структуры. Анализируются взаимодействие и влияние на государственную систему основных политических сил, в частности реформистского движения. Предлагается схема структуризации политического поля Ирана в рассматриваемый период. Выделяются структурные причины подъема и упадка двух крупнейших политических течений Ирана в указанный период: реформистов и неоконсерваторов.

Ключевые слова: иранская политика, исламская республика, элиты, иранские политические партии, реформистское движение в Иране, М. Хатами, М. Ахмадинежад.

Александр Филиппов. Механизм консолидации политической элиты: опыт Сирии

В статье рассматривается механизм консолидации сирийской политической элиты. Специфика этого процесса состоит в разнородности сирийского общества, а также в доминировании представителей религиозных меньшинств в руководстве страны и партии «Баас». Особое внимание уделено роли партийной идеологии. На основании трудов идеолога партии М. Афляка выделены основные идеологические концепты (национализм, социализм, религия, революция, арабизм) и рассмотрена их роль в консолидации сирийской политической элиты.

Ключевые слова: политическая элита, идеология, партия «Баас», М. Афляк, Сирия

Public policy

Анастасия Белькова. Студенты в поле публичной политики: благие намерения, несбывшиеся надежды?

В статье проанализированы процессы включения студенческой молодежи Улан-Удэ в поле городской публичной политики, конструирования новой молодежной политической элиты. Автор рассматривает институты (объединения), занимающиеся вербовкой студенческой молодежи во власть, а также ставит вопросы, какие именно молодые люди могут рассчитывать на статус молодого политика, какие ресурсы необходимы для проникновения в политику и к каким ресурсам студент в итоге получает доступ, на какие позиции может претендовать студент в поле городской (республиканской) политики. В заключительной части статьи автор рассуждает о том, обладают ли молодые люди, идентифицирующие себя с молодежной политической элитой, возможностью конвертировать полученные ресурсы в политический капитал и закрепитесь в политике.

Ключевые слова: публичная политика, социальное включение (инклюзия), габитус, молодежная политика.

Рецензии

Андрей Егоров. Несистемное введение в теорию политических систем

Статья представляет критический обзор учебного пособия Нины Антонович «Теория политических систем». Отмечается, что при довольно амбициозной претензии на обобщение теоретических основ системного подхода в политологии, пособие эту задачу не решает. Текст содержит ряд отчетливых недостатков, в т. ч. эклектичность, внутреннюю противоречивость, перенасыщенность цитированием и интерпретациями, методологическую неопределенность, фактологические ошибки и др. Факт появления такого учебника является тревожным симптомом кризиса современной официальной политической науки в Беларуси.

Ключевые слова: общая теория систем, системный анализ, политическая система, политическая наука в Беларуси.

Денис Мельянцов. Попытка комплексного описания отношений Беларуси с Молдовой

В статье рецензируется текст, который является результатом исследования белорусско-молдавских отношений, проведенного в рамках выполнения государственной программы научных исследований на 2006–2010 гг. «История белорусской нации, государственности и культуры». Рецензент приходит к заключению, что рассматриваемое издание не является научным исследованием и не соответствует критериям, которые предъявляются к такому виду научной работы. Но книга, несомненно, заинтересует читателя, который желает познакомиться с историей Молдовы и получить базовые знания о двусторонних отношениях Беларуси и Молдовы.

Ключевые слова: Молдова, Беларусь, история, международные отношения, Восточная Европа.